

ישראלים, ערבים, יוקים, סרטיזנים ופסטיבלים ייצגו את ישראל בפסטיבל ברלין

מזה ארבע שנים לא היה שום סרט ישראלי בתחרות הרישמית של פסטיבל-הסרטים בברלין. הפסטיבל השני בחשיבותו בעולם הקולנועי. השנה יש שוב סרט תוצרת הארץ, ומעניין

דנון וקורטז'ו ב'חיוך הגדי' מושל ימני, רופא שמאלי וזקן ערבי

שהאיש שעשה את הסרט הזה, הבימאי שמעון דותן, הוא האחרון שייצג את ישראל בברלין. הפעם הקודמת זה היה עם ציללה חוזרת. הפעם זה סירטו החדש, חיוך הגדי, לפי רומן של דויד גרוסמן.

מערכת היחסים הסימלית-פיוטית שבין מושל צבאי בעל דיעות פוליטיות ימניות, יידו, רופא צבאי מן השמאל, וזקן ערבי המתגורר במערה, תייצג בברלין את המשבר המודרני של העם היהודי בארץ-ישראל. אולם לא יהיה זה, בשום פנים ואופן, ההיבט היהודי היחיד בפסטיבל. סירטו התעודי של קלווד לאנצמן, שואה, הנמשך תשע וחצי שעות, יוצג במיסגרת הפורים של הקולנוע הצעיר, ובאותה המיסגרת ייכללו סרטים נוספים מסביב לנושא זה, כמו הפרטיזנים זנים מווילנה והיינו כה אהובים, על קהילת הייקים מווינגטון-הייטס, שניהם סרטים תעודיים הצריכים להשלים את תמונת השואה כפי שהיא נראית 40 שנה מאוחר יותר.

עימות על מדהות הטרור. בין מוקדי העניין האחרים בפסטיבל: סידרת סרטים שהופקו כארגונינה אחרי הרודנות הצבאית ובנושא אותה הרודנות, רטרופקטיבה של הבימאי פרד זינמן (בצצה היום, מעתה ועד עולם), שביקר לאחרונה גם בישראל; וכמה סרטים המעוררים סקרנות רבה — גינג'ר ופרד של פליני, על זוג ברנזים מזדקנים המתארחים בתוכנית טלוויזיה עכשווית, זיכרונות מאפריקה של סידני פולאק, המבוסס על זיכרונותיה של הסופרת הדנית קארן בליכסן משנות שהותה באפריקה בתחילת המאה (היא נודעה בשם הסיפורית איסק דינסן) והשחר של מיקלוש יאנצ'י, על פי אלי ויול, סרט שצולם בחלקו בארץ, והמשתמש בעימות שבין קצין בריטי לאיש מחתרת יהודי, כדי לדון במהות הטרור, או כך לפחות מבטיח יאנצ'י.

דיווחים מלאים מן הפסטיבל יתפרסמו בשבועות הקרובים במדור זה.

תדרוך

חובה לראות

תל-אביב: מסע עסקים של אבא. שערי החופש. הרבה ולא כלום. הכבוד של פריצי. שושנת קאהיר. הסגולה. אמדאוס. צייד הצבאים. אפוקליפסה עכשווית. ראן.

ירושלים: מסע עסקים של אבא. מט-רופוליס. הרבה ולא כלום. שושנת קאהיר. הסגולה.

חיפה: הכבוד של פריצי. קאוס. ראן.

מאבק הגורילות

רוקי 4 (תל-אביב, תל-אביב, ארצות-הברית) - חוות-דעת מיקצור עית על הסרט הזה מיותרת בהחלט. זה הקלוש שבסרטי הסידרה.

שליש ממנו מוקדש לתיזכורות מן הסרטים הקודמים, שלישי נוסף נראה בדיקוק כמו סרטוני-פירסומת בווידיאו, ומה שנותר הוא, במיקרה הטוב, מצחיק: רוקי בלבואה, אלוף העולם באיגרוף, יוצא להגן על תוארו מול ביריון סובייטי, דראגו. מחוסן ומתוגבר במיטב המצאות הכימיה המודרנית בסיוע כל מכשירי העיניים לפיתוח הגוף, רוקי, למרות שהוא נעזר רק בעקשנות, בטבע, ובאטימותו המפורסמת לכל כאב מיסי, שומר כמובן על התואר שלו ומשכנע את כל הצופים העויינים שגדולתה של אמריקה בכוחו של האיש הפשוט.

ובכל זאת, כמה קוריוזים בשוליים: כל קשר בין מה שמוצג בסירטי רוקי כאיגרוף, לבין הסמורט הנושא שם זה, הוא מיקרי בהחלט. כפי שזה נראה כאן, מדובר בתחרות בהמית, שבה כל מתחרה מכה ביריבו במלוא הכוח, וזה אפילו אינו מתגונן, אלא פשוט מכה בחזרה.

חוץ מזה, רוקי האמריקאי הוא פרימיטיב אמיתי, ברנש ששפתו עילגת, ואת התייחסותו שלו אפשר להסתיר בבול דואר קטן, לעומתו, הרוסים כולם מבריקים, מיטיבים להשתמש בחידושי המדע, אמנים ביחסי-ציבור, בקיצור, נציגים נאמנים של עולם המחר. מדוע אוהבת אמריקה לראות את עצמה

דראגו (דולף לנדגרן): חגיגה מולד במוסקוה

כמפגרת כל-כך (והיא ודאי אוהבת, לפי ההצלחה המיסחרית של הסרט), רק לרונאלד רגן התשובות, אולי, כמוהו. חיים עוד אמריקאים רבים בתוך מערבונים שנות הארבעים.

ואשר להתלהבות הרוסית הסופית מן הנצחון של גורילת האוייב על הגורילה שלהם, זה ודאי שייך לרוח רגן של השכנת-שלום בעולם: אם נכה בהם, כמו שצריך, בקרב הוגן, אין ספק שילמדו לאהוב אותנו.

רוקי על אופניים

גלגלי תהילה (ר'בחן, תל-אביב, ארצות-הברית) - סטיב טיז'י כתב פעם תסריט חביב ביותר, בשם תרגילים בהתבררות, על נער אמריקאי הלהוט עד כדי שיגעון אחרי תחרויות רכיבה על אופניים.

אותו סרט של מיטר ייסס, שתיאר, בעיקרו, את הווי בני-הנוער בענייה אמריקאית קטנה, היה הצלחה גדולה. אז מה עושים בהוליווד? מונים שוב לטיז'י, ליד יוגוסלביה מבקשים ממנו עוד תסריט על צעירים משוגעים לרכיבה על אופניים, דורשים ממנו שילביש את זה על דגם דרמאטי דומה ככל האפשר למעשיות רוקי, לתבל את הכל במלודרמות על מחלות קטלניות נוסח מי ישמור על ילדי ומעבירים את הדייסה לידיו של הבימאי ג'ון באדעל, שזכה למוניטין כמי שידוע לטפל בבני-הנוער בסרטים כמו שגעון המוסיקה ומישחקי מלחמה. מה שיוצא בסופו של דבר, אינו דומה לא לרוקי ולא לתרגילים בהתבררות ולא לשום דבר שבאדהם ירצה לזכור לאורך זמן.

דייוויד הוא נער מתבגר ההולך בטל, משום שהוא חושש שהמחלה שקטלה את אביו, תקטול גם אותו. אמו מעודדת אותו לחוסר-המעש, ואילו אחיו הרופא כועס כל-כך על המצב (וגם על האם), שכמעט אינו מבקר בבית, אבל בסופו של דבר הוא בא, מוציא את הצעיר מן האפאתיה שלו, בפתיון האחד והיחיד שעובד עליו: תחרות רכיבה על אופניים. הבכור הוא

האחי-הרופא (קבין קוסטר): חרדה ודמעות

אלוף והצעיר הוא שאפתן ושניהם עומדים להשתתף, זה בצד זה, במירוץ מתיש.

באמצע יש כל מיני בדיקות רפואיות וכל מיני הטעיות המבלבלות בכוונה את הצופה, כדי לסחוט ממנו קמץ חרדה וכמה דמעות. דמעות נוספות של השתתמות בצער מוזמנות לקראת הסוף הרגשני, ואילו המתח נובע מן המירוץ שנפרש על פני שלושה ימים.

ליידי צ'טרליי בחיפה

המאהב (שחף, תל-אביב, ישראל) - אילולא הציפיות הגדולות מן הסרט הזה, אולי גם האכזבה לא היתה מרה. אבל כשמדובר באחד הרומנים המצליחים של הסיפרות העברית החדשה, אין פלא שמצפים לאחד הסרטים הגדולים של הקולנוע הישראלי החדש, וזה בהחלט לא המיקרה.

ספרו של א"ב יהושע, המתאר מערכת יחסים סבוכה בין חמש דמויות, אב בעל מוסך בחיפה, רעייתו המורה, בתם המתברגת, נועל ערבי צעיר העובד במוסך, ודמות תמוהנית של ז' הנכנס לחייהם והופך אותם על פיהם. כל זאת על רקע תקופת מלחמת יום-הכיפורים, זכה ברומן לטיפול מזוויות שונות, כאשר כל אחת מן הדמויות מציגה את גירסתה על האירועים. במסגרת אישי, והקורא מרכיב לעצמו את הכל לתמונה כוללת.

סירטה של מיכל בת-אדם מוותרת על התייחסות הזו, נוטל לעצמו נקודת-מבט אובייקטיבית אחת ויחידה, ובזאת מפשט את הסיפור עד כדי בנאליות. בת-אדם מציעה בגירסתה שהוכח הנמנע האחד והיחיד החזק ביותר, הוא המין, שהוא ברור ומפורש הרבה יותר מכפי שהיה במקור הסיפורות. אין בכך כל רע, אלא שכדי להסביר את החשיבות של המרכיב המיני, כדאי היה לשמור על גילם המקורי של הדמויות, כלומר לדבר אומנם על זוג בגיל המעבר, לא מיכל בת-אדם, וגם לא

יהורם גאון ואביגיל אריאלי: מין ומשבר

יהורם גאון, למרות הזקן המקשט את פניו, נראים כנותנים בבעיות המיוחדות של גיל זה, ומשום כך נדמה כאילו הסיפור מולבש עליהם בכוח.

ולבסוף, כל הרקע שהעניק לסיפור מימד רחב ועשיר יותר של חוויה ישראלית, ולא רק נוסחת ליידי צ'טרליי בחיפה, הולך ונעלם כמעט לחלוטין, אולי בגלל בעיות תקציב שלא איפשרו הרחבה גדולה יותר.